ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/21/3887

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Kadri Levand
Otsuse tegemise aeg ja koht	18.01.2022, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	29.11.2021
Teabevaldaja	Tallinna Keskkonna-ja Kommunaalamet e-posti aadress: ppkeko@tallinnlv.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX e-posti aadress: xxx

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustame:
1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda 30 päeva jooksul teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD
16.11.2021 esitas teabenõudja teabevaldajale teabenõude:
Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poolt korraldatud ostumenetluses "Kakumäe rohealade kaitse alla võtmise põhjendatuse ekspertiis" OÜ-lt Elusloodus tellitud töö (ekspertiisi) esitamise tähtaeg saabus 15.11.2021. Mulle teadaolevalt on OÜ Elusloodus töö Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametile esitanud. Palun nimetatud töö teabenõude korras mulle elektrooniliselt saata .

24.11.2021 21 on teabevaldaja teabenõudjale vastanud:
Pöördusite Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poole Kakumäe rohealade kaitse alla võtmise põhjendatuse ekspertiisi saamiseks. Anname teile teada, et käesoleval hetkel ei ole kõnealune ekspertiis Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poolt veel vastu võetud. Pärast ekspertiisi vastuvõtmist saadame selle tutvumiseks kinnistute omanikele, keda huve see võib riivata.

24.11.2021 pöördus teabenõudja uuesti teabevaldaja poole kirjaga:
Soovisin teabenõude korras saada ekspertiisi Kakumäe rohealade kaitse alla võtmise kohta. Minule teadaolevalt on OÜ Elusloodus selle ekspertiisi Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametile esitanud ja see dokument/dokumendid on ameti valduses. Asjaolu, kas Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet on selle (lepingu mõistes) vastu võtnud, ei oma teabenõude täitmise kohustuse seisukohast tähendust. Palun teabenõue seadusega sätestatud tähtaja jooksul täita või jätkuva keeldumise korral viidata õigusnormile, mille alusel teabenõude täitmisest keeldutakse.

29.11.2021 esitas teabenõudja inspektsioonile vaide, kuna ei olnud saanud oma viimasele pöördumisele vastust ja ka soovitud teavet.

01.12.2021 tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

16.12.2021 vastas teabevaldaja inspektsiooni järelepärimisele.

04.01.2022 tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise täpsustuse.

17.01.2022 sai inspektsioon teabevaldaja vastuse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED
Minu hinnangul on Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet õigusvastaselt keeldunud teabe väljastamisest.

TEABEVALDAJA SELETUSED
16.12.2021 vastuses:
15.06.2021 esitati Tallinna Linnavalitsusele ettepanek kohaliku tasandi kaitseala moodustamiseks Haabersti linnaosas, mis hõlmaks Kakumäe raba, Kakumäe sanglepikut jmt rohealasid. Vastavalt Looduskaitseseaduse § 8 lg-le 3 ja Tallinna Linnavolikogu 28.05.2009 määruse nr 18 „Loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise menetlus" § 3 lg-le 1 tellis Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet ekspertiisi loodusobjekti kaitse alla võtmise põhjendatuse tuvastamiseks. Vastavalt viidatud õigusaktidele on kõnealune ekspertiis avalik dokument, mille alusel otsustatakse vastavalt sätestatud menetlusetappidele kaitseala moodustamise algatamine või algatamata jätmine.

Ekspertiisi eelnõu esitati Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametile 15.11.2021. XXX esitas ametile teabenõude 17.11.2021, millele vastasime 24.11.2021. Meiepoolse vastuse peale esitas XXX uue teabenõude 24.11.2021, millele vastasime 01.12.2021. Lisame mõlemad vastused käesoleva kirja juurde.

Vastame teie esitatud küsimustele järgnevalt. Amet keeldus ekspertiisi kavandi avalikustamisest avaliku teabe seaduse § 35 lg 2 p 2 alusel. Teabenõuete esitamise ajal ei olnud amet kõnealust ekspertiisi veel vastu võtnud, kuna ekspertiis ei olnud veel valmis vastuvõtmiseks, sest ei vastanud täielikult lähteülesandele ning vajas täiendamist. Seetõttu ei pidanud amet võimalikuks selle dokumendi ennatlikku avalikustamist. Enne ekspertiisi vastuvõtmist on tegemist ekspertiisi kavandiga, millele on seatud juurdepääsupiirang avaliku teabe seaduse § 35 lg 2 p 2 alusel, mis näeb ette, et kohaliku omavalitsuse asutuse juht võib asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistada dokumendi kavandi ja selle juurde kuuluvad dokumendid enne nende vastuvõtmist või allakirjutamist.

Arvestades looduskaitseseadusest ja Tallinna Linnavolikogu 28.05.2009 määrusest nr 18 tulenevaid asjaolusid, oleks üleandmis-vastuvõtmisaktiga vastu võtmata ekspertiisi ennatlik

avalikustamine tekitanud ebaõige ettekujutuse menetlusest ja linna kavatsustest ning viinud ebaõigete järelduste tegemiseni. Ekspertiisi kavandi avalikustamata jätmise eesmärk on vältida halba halduspraktikat ja ennetada eksitava ja tarbetu infomüra tekkimist.

Juhime tähelepanu, et kaitseala põhjendatuse ekspertiisi valmimisele järgneb avalik menetlus, mille sammud on sätestatud looduskaitseseaduses ja Tallinna Linnavolikogu 28.05.2009 määruses nr 18. Seepärast peab vastuvõetud ekspertiis olema kvaliteetselt ja põhjalikult koostatud ning ekspertiisi järeldused peavad olema põhjendatud.

Amet võtab Kakumäe kaitseala moodustamise põhjendatuse ekspertiisi vastu detsembris 2021. Kinnitame, et kui amet on ekspertiisi vastu võtnud, saadame selle tutvumiseks kaitse alla võtmise ettepaneku esitajale, kinnistute omanikele ja vaide esitajale.

17.01.2022. a vastuses andis teabevaldaja teada:
Anname teile teada, et kõnealune ekspertiis on vastu võetud ja teabenõudjale edastatud. Lisame vastuvõetud ekspertiisi käesoleva kirja juurde.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED
1. AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

2. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Seega on Tallinna Keskkonna-ja Kommunaalamet teabevaldaja AvTS-i mõttes.

3. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

4. AvTS § 23 lg 1 punkt 1 lubab teabenõude täitmisest keelduda, kui taotletavale teabele kehtivad juurepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt tuleb keeldumist põhjendada. Teabevaldaja on viidanud, et teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 3 punkti 2 alusel. Selle alusel võib teabevaldaja dokumendi kavandi ja selle juurde kuuluvad dokumentide osas teabele juurdepääsu piirata enne nende vastuvõtmist või allakirjutamist.

5. Teabevaldaja on oma vastuses inspektsioonile selgitanud, et ekspertiis ei ole vastu võetud ja selgitanud, et *kavandi avalikustamata jätmise eesmärk on vältida halba halduspraktikat ja ennetada eksitava ja tarbetu infomüra tekkimist.* Kuna AvTS näeb ette teabevaldajale ka selgitamiskohustuse, siis leiame, et teabevaldaja oleks võinud sama selgituse anda teabenõudjale algses teabenõude täitmise keeldumises. Sellega teeme ettepaneku teabevaldajale edaspidi teabenõuete täitmisest keeldumise põhjuseid teabenõudjatele täpsemalt selgitada. Küll aga on teabevaldaja teabenõudjale 01.12.2021 teada andnud, et saadab talle ekspertiisi pärast seda, kui amet on selle vastu võtnud. Oma viimases vastuses on teabevaldja kinnitanud, et teabenõue on täidetud ja teabenõudjale teave edastatud.

6. Selgitame, et dokumendi kavandile ei saa automaatselt vastavat juurdepääsupiirangu alust kehtestada, vaid eelnevalt peab teabevaldaja hindama, kas see on vajalik ja mis on piiramise põhjused, ning kas need kaaluvad üle avalikkuse huvi. Leiame, et antud juhul on juurdepääsupiirangu alust siiski õigesti ja põhjendatult kohaldatud. Teabe käesolevaks hetkeks teabenõudjale saatmine näitab, et piirangut kasutati põhjendatult vaid lühikese ajaperioodi vältel (nö tööversioonis dokumendi lõpliku valmimiseni) kuniks dokumendi sisu on lõplik. Sealjuures on teabenõudjat informeeritud, et talle saadetakse lõplik versioon, mida on ka tehtud.

7. Kavandi juurdepääsupiirangu kasutamise eeldusteks on see, et see kehtib vaid kuni see sama dokument on vastu võetud või allkirjastatud ehk dokumendist on valminud lõplik versioon,

mida enam ei muudeta. Teabevaldajal on põhjendatud huvi ja vajadus poolikule, vigasele, muutmist vajavale jms dokumendi kavandile vastavat juurdepääsupiirangut kasutada, et vältida eksitava teabe avalikustamist. AvTS § 9 lõige 2 toob teabevaldajale ühe kohutusena mitte anda teadvalt eksitavat, tegelikkusele mittevastavat või ebaõiget teavet ning kontrollima kahtluse korral väljastatava teabe õigsust ja vastavust tegelikkusele.

8. Eeltoodust lähtuvalt on vaide ese ära langenud (teabenõudja on soovitud teabe saanud), mistõttu puudub alus teha ettekirjutus teabenõude täitmiseks või sellele vastamiseks. Seetõttu jätame vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel